

«Η ΔΩΔΕΚΑΤΗ ΝΥΧΤΑ»

Τοῦ Σαίξπηρ

ΣΤΟ «ΘΕΑΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ»

Χαρίσιστο μέσα σ'α χαριστερα δημιουργήματα τοῦ Σαίξπηρ, τὸ ἔργο τοῦτο, γραμμένο λίγο πρὶν ἀπ' τὴν πικρὴ, παραγμένη περίοδο τοῦ «Αἰλίου», τοῦ «Λήρη» τοῦ «Μακβέθ», λές κι' ἀπαχαιρεῖται τὴν ξενισσιὰ τῆς νόστιμης μὲ μιὰ κρουγὴ πὺξ ξένοιστον, πὺξ νιστικὴ, πὺξ χαρούμενη, ἀπ' οὐκ ἀνάδωσι ποτὲ ἡ λύρα τοῦ αἰώνου τοῦ Αἰθῶν. Στὸ λίγο νεώτερο «Ὅπως ἀγαπᾶτε» ἐπισκοποῦμε, σὶς στόμα τοῦ «Ἰ. ἀκωδου τοῦ μελαγχολικοῦ», τὰ προμηυματα τῆς ἀγωνίας πρὺ ἐρχεται. Στὴ «Δωδέκατη Νύχτα» δὲν ὑπάρχει — παρὰ πολὺ ἀμυδρά, μέσζ στὶς «τρέλλες» τοῦ Φέσια — κάποια νύξη γιὰ τὴ ἐναγώνια ἐποχὴ πρὺ θ' ἀκολουθήσῃ. Ὅλο τὸ ἄλλο ἔργο εἶναι τραγοῦδι ἀκράτητο τῆς νόστιμης, τοῦ ἔρωτα, τῆς χαρῆς τῆς ζωῆς.

Ἔτσι, σὰν τραγοῦδι καὶ σὰν γλέντι, σὰν ὁμιλιαὶ ποίησης καὶ ἀνέσπερου κίφου, τὸ περιμένει κι' ὁ θεατὴς νὰ τὸ δῇ ζωντανεμένο πᾶνω στὴ σκηνή. Ἀπαιτήση δυσκολώτατη, στὴν ἐκαλήρωσή της, δυσκολώτερη, συχνά, κι' ἀπ' τὴν ἐρμηνεία τῶν τραχύτερων δραμάτων, γιστὶ ὁ ὄψλος, ὁ ἱριδικὸς λόγος τοῦ στρατηφορδιστοῦ — αὐτὸς ὁ δαυγαριστὸς συνδυασμὸς λιρισμοῦ καὶ σοφίας — πῶς νὰ μειουσιωθῇ ἀπὸ τὸν δεμένο στὰ ὅρια τῆς ἔρπουσας ὕλης τοῦ ἡθοιοῦ;

Ἀκόμα περισσότερο: πῶς ν' ἀποδοθῇ ἀπὸ νέα παιδιὰ, πρὺ καὶ ἡ πείρα τους λείπει καὶ εἶναι οὐνηθισμένα σ' ὁλότελα ἄλλου «κλίματος» ἔργα: Ὁ ἴδιος ὁ κ. Κούν — πρὺ τὴν ἀφοσίωσή του στὸ ἀξιο θέατρο καὶ σιέδωσσι καὶ τιμοῦμε — ἔχει διακριθῇ προπάντων σὲ δράματα σκοτεινοῦ τάθους, ζοφερῆς ἀτμόσφαιρας ἢ γκρίνων, τὸ λιγώτερο, τόνων. Ἡ μεταπήδηση στὸν τᾶμφωτο βιομισισμὸ τῆς «Δωδέκατης Νύχτας» γινόταν, ἔτσι, ἀκόμα τραχύτερη. Γι' αὐτὸ καὶ δ.π. πέτυχε ὁ θίασος τοῦ «Θεάτρου Τέχνης», ἀν καὶ ἀπὲχει πολὺ ἀπ' τὸ ἰδανικό, εἶναι ἐπαινετὸ σὰν ἐπίτευγμα τοῦ νεοῦ συγπροτήματος.

Εἰκίνο τοῦ, γενικά, δὲν ἀπαδόξη-κε στὴν προχτεσινὴ παράσταση εἶναι ὁ ἐνιστος τόνος τοῦ «μουσικοῦ» κίφου, τοῦ διζρρείει ὅλο τὸ ἔργο. Στὸ πρόγραμμα γράφεται πολὺ σωστά: «Τὸ ἀστίο δὲν εἶναι ποτὲ τόσο χοντρὸ πρὺ νὰ μάχεται τὴν ποίηση, ἢ ποίηση δὲν εἶναι ποτὲ τόσο βαρειά πρὺ νὰ

μῆς ἐγάζη ἔξω ἀπ' τὸν τόνο τοῦ γλέντιου». Σὲ πολλὰ σημεία ἱπροπάντων σ' ὅλες τις σκηνὲς τῆς «Ὀλίσιας» ἢ παρλοταση πῆρε ὕψος δραματικό, ἱ-διαίτερα, τὸ τρεμουλιαστὸ παίξιμο τῆς κ. Ν. Ἀγγελίδου ἦταν ἐντελὺς ἔξω στὸ τὸ πνεῦμα τοῦ ρόλου. Περισσότερο πετυχημένες ἦταν οἱ κωμικὲς σκηνὲς, δπου ὁ κ. Κ. Μτάκας, ὁ κ. Δ. Μιτάλλας καὶ ὁ κ. Μ. Χρησιδης εἰσιαν ἱπαινετὴ προσπάθεια νὰ δώσουν πειστικότητα στὸν πληθωρισμὸ τοῦ Κύρ-Τόμπυ, σιὴ χαζομαρα τοῦ Κύρ-Ἀντρέα καὶ σιὴν κουφότητα τοῦ Μαλβόλιου. Ἡ δ. Μ. Κωσταντίνου, πρὺ τοὺς παρστέκει (Μαρία), ἔχει μτρίο ἀλλὰ μελάει τόσο γρήγορα, πρὺ χάνει μεγάλο μέρος ἀπὸ τὸ κείμενό της. Ἀς προσέξῃ αὐτὸ τῆς τὸ ἐλσώτωμα: ἀκόμα καὶ στὶς «σουμπρέτες», ἐν σκηνῇ ἦν ὁ λόγος. Ὁ Φέσιας τοῦ κ. Γ. Λαζαρη δὲν εἶχε πολλὰς συγγένειες μὲ τὸ γοητευτικὸ σιζιτηρικὸ τρελλό, τὴν ἀλαφρόδα, τὸ πειραζιτικο πέφι, τὴν τραμπάλα ἐξωφρενισμοῦ καὶ σοφίας, ὁ κ. Λαζαρης τ' ἀντικατάσθησε μὲ ἱνα κακομοίρικὸ ὕψος, μὲ στρεβλώματα τῶν ποδιῶν καὶ μὲ θρηνητικὲς παραινέσεις. Κρίμα! Γιατὶ κι' ὁ Φέσιος εἶναι κλειδί τοῦ ἔργου κι' ὁ κ. Λαζαρης ἔχει τάλντο σίγουρα. Στούς μικροὺς τοὺς ρόλους σταθῆκαν ἱκανοποιητικά οἱ κ.κ. Βυζούλας, Κωσταντίνουλος καὶ Κοταίρης (ὁ τελευταῖος ἡρέπει νὰ προσαρμόσῃ τὴν ἡχηρὴ φωνή του στὸν τόνο τῶν ἄλλων).

Τὸ φωτεινότερο σημεῖο τῆς παραστάσεως ἦταν καὶ πάλι ἡ δ. Βέρα Ζαβιτοιάνου, πρὺ τὸ τάλντο καὶ τὰ χαρισματὰ τῆς μπόρεσαμε νὰ τὰ ἐκτιμήσουμε σὲ ποικίλους ρόλους ἀπὸ τότε πρὺ ἔταιξε μὲ τόσην ὠριμότητα, πρόπεροι, τὸ «Μὲ τὰ δόντια». Ἐδῶσε μιὰ Βιόλα ὅλο νιατα, χάρη, σπιριτάδα, ἀλλὰ καὶ ἐρωτικὴ ἐδνηση. Κάποιοι, δραματικώτεροι ἀπ' ὅσο ἔπρεπε, τόνου, ἔδῶ κι' ἐκεῖ, θὰ χρωστιοῦνται, πιστεύω, στὴ γενικὴ γραμμὴ τῆς παραστάσεως. Ἔτσι κι' ἀλλιῶς, ἡ Βιόλα τῆς ἦταν τὸ κοντινότερο πρὸς τὸ πρῶτότυπο πρόσωπο τῆς προχτεσινῆς «Νύχτας».

Ὁ λιτὸς σκηνηκὸς διάκοσμος καὶ τὰ κοστούμια τοῦ κ. Γ. Τασρούχη ἦσαν ἱπασκὴ σὰν ὕποδηλώσεις τόνων καὶ ἐποχῆς. Πρόσφορη καὶ ἡ μουσικὴ συνοδεία τοῦ ἐπιμυλήθηκε ὁ κ. ἱ. Σκιαδαρέσης.

«ΚΟΣΜΟΣ ΠΑΕΙ ΚΙ' ΕΡΧΕΤΑΙ»

Δὲ λείπουν οἱ καλὲς στιγμὲς ἀπὸ τὴν ἐπιθεώρηση τῶν κ.κ. Δ. Γιαννουκακη, Ν. Ἐλευθερίου καὶ Κ. Νικολαΐδη, πρὺ ἀνέλασε προχτὲς ὁ θίασος ἀδελφῶν Κελοῦτᾶ — Σταυρίδης, σιὸ «Θέατρο Κυέλλης». Μερικὰ τοῦμερα εἶναι ἔξωπνα καὶ διζσκεδαστικά («Κόσμος τᾶει κι' ἐρχεται», «Λατέρνα, Φτώχεια καὶ Φιλότιμο», «Ἐντ' ἐρημὸ ἔω κληροῖ», τὸ Φινάλε) καὶ, μὲ περισσότερη γοργότητα καὶ κάποιο ψαλλιδισμό, θὰ κερδίσουν πολὺ — προπάντων ὁ «Ἀλληλοτρωικός Πόλεμος», ποιμακρηγορεῖ ἔδῶ κι' ἐκεῖ. Οἱ ἡθοποιοὶ ἐισφέρουν, ὅπως πάντα, μετρίδζ σημαντικὴ, μ' ἐπὶ κεφαλῆς τίς δ. Κελοῦτᾶ καὶ τὸν κ. Ν. Σταυρίδης, τὴν κ. Μ. Μοσχονά καὶ τοὺς κ.κ. Γ. Γιωαννάκη καὶ ἱ. Μηλιάδης.

Μ. ΠΑΩΡΙΤΗΣ